

Tokens and their economy: The Greeks had a use for them¹⁾.

Paschalis, A. P.
University of Patras, Greece

Grekerne var de første som brukte token i en større skala for å løse et alvorlig politisk problem. I det femte århundre før Kristus, introduserte Perikles en hittil uhørt metode, nemlig betaling for å møte opp i Ecclesiaen, eller Generalforsamlingen, hvor de fleste innbyggerne samlet seg for å delta i dagens debatter og votere over ulike spørsmål (Kenyon, 1981). Betalingen ble introdusert fordi oppmøtet var synkende; fattige folk hadde ikke råd til å forlate arbeidet for å bruke en hel dag på statens affærer uten kompensasjon. Betalingen var relativt beskjeden men tilstrekkelig til å rettfærdiggjøre en dags fravær fra arbeidet. Systemet virket bra i nesten et halvt århundre.

Etter den Peloponnesiske krig og Athens tap i slutten av det femte århundre, oppstod det en økonomisk kollaps der inflasjonen gjorde de fattige klasser enda fattigere. I løpet av det fjerde århundre før Kristus hadde ikke staten råd til å betale en drakme for oppmøte i Ecclesiaen. Gradvis oppstod et pussig fenomen. Forsamlingen var alltid fulltallig i de første timene av hvert møte, men etter som dagen gikk, begynte medlemmene å gå. På slutten av dagen var det veldig få igjen. Det var to årsaker til dette fenomenet. For det første foregikk betalingen når innbyggerne kom tidlig om morgenen før møtene begynte (Rogers, 1924). For det andre ble møtene holdt på Pnyx, en åpen plass som passet til formålet. Pnyx var omgitt av trær, klipper og skråninger, slik at det var lett for den som ville å snike seg ut uten å bli oppdaget av politiet som vokteret forsamlingen. Når det ble tid for votering var det igjen bare en fraksjon av de som hadde møtt opp om morgenen.

I et forsøk på å øke deltakelsen bestemte regjeringen seg for å administrere betalingen på *slutten* av hvert møte, i håp om at innbyggerne ville bli for å vente på betalingen og votere i tillegg. Etter en tid utviklet det seg et annet fenomen. De tidlige timene av møtet var oppmøtet glissent, selv om forsamlingen gradvis ble fylt ettersom innbyggerne ble ferdige med sitt eget arbeid og ankom Ecclesiaen i tide for å hente betalingen. De som kom sent deltok imidlertid ikke i debattene og voterte ofte uten å kjenne sakene.

For å bedre situasjonen tenkte noen i regjeringen ut en genial måte å oppmuntre innbyggerne til å komme tidlig og forbli til slutten av møtene. Det ble utviklet Token i form av brente leirebrikker med ulike størrelser og former.

¹⁾Oversatt av Børge Strømgren fra Paschalis, A. P.(1987).Tokens and their economy: The Greeks had a use for them. *Journal of Applied Behavior Analysis, 20*, nr. 4, p. 427.

For å unngå falskmynteri ble det bruk forskjellige token hver gang. Tokens ble gitt ved ankomst og ble vekslet inn i penger på slutten av møtet (Glotz, 1928). Denne prosedyren løste problemet i mange år til Hellas ble okkupert av romerne (ca. 150 f. Kr.)

Referanser:

Glotz, G. (1928). *La cité grecque [The Greek city]*. Paris: La Renaissance Du Livre.

Kenyon, G. F. (1891). *Aristole on the Athenian constitution*. London: George Bell and Sons.

Rogers, B. B. (1924). *Aristophanes the Ecclesiazusae*. Loeb Classical Library (Vol. 3). London: William Heineman.